

Finansklagenemnda Skade

(Gebyr for uforsikret kjøretøy)

Avgjørelse FinKN 2026-1145

16.10.2026

Trafikksforsikringsforeningen (Gebyr)

Gebyr for uforsikret motorvogn

Grunnlag for gebyrileggelse – tredøgnstristen – disp.

Klager leverte salgsmelding for eierskifte den 17.10.25. Kjøretøyet ble forsikret 20.10.25. Gebyret ble ilagt den 20.10.25 for perioden fra og med 17.10.25 til og med 19.10.25. Klager var uenig i gebyrileggelsen, og viste til at informasjon fra Statens vegvesen tilsa at forsikring måtte tegnes tre dager etter vedtaksdato, ikke tre dager fra vedtaksdato. Klager påpekte at han måtte kunne forholde seg til informasjon fra det offentlige, og at det ville være diskriminerende dersom vedtaksdatoen som var en fredag var tellende, ettersom det ville ramme eldre og personer med funksjonsnedsettelse uten digital kompetanse. Trafikksforsikringsforeningen opprettholdt gebyrileggelsen, og viste til at det følger av gebyrforskriften at gebyr for uforsikret kjøretøy ilegges med mindre ny eier har tegnet forsikring innen tre døgn fra og med vedtaksdatoen, og at det er den forsikringspliktiges eget ansvar å foreta undersøkelser og innrette seg etter de til enhver tid gjeldende regler slik at man kan unngå gebyr ved å tegne forsikring til riktig tid etter eierskiftet. Nemnda kom til at kjøretøyet var forsikret etter utløpet av tredøgnstristen, og at gebyret var korrekt ilagt. Nemnda kom videre til at det ikke var grunnlag for å gi dispensasjon for gebyret. Nemnda bemerket at det skal svært mye til for at rettsvillfarelse, altså manglende kjennskap til reglene eller hvordan de skal forstås, kan gi grunnlag for dispensasjon, og at klager hadde handlingsalternativer som ville medført at forsikringsplikten ikke ble brutt.

GEBYRETS STØRRELSE: 17.10.25 - 19.10.25

Saksfremstilling

Klager ble 20.10.25 ilagt gebyr for uforsikret motorvogn. Gebyret ble ilagt for perioden fra og med 17.10.25 til og med 19.10.25. Det fremgår av TFFAuto at vedtaksdatoen for salgsmeldingen vedrørende eierskifte av kjøretøyet var den 17.10.25. Videre fremgår det av TFFAuto at kjøretøyet ble forsikret 20.10.25.

Trafikksforsikringsforeningen varslet klager elektronisk om at kjøretøyet var uforsikret på SMS og epost 17.10.25.

Klager påklaget gebyrileggelsen 20.10.25. I klagen ble det blant annet vist til at det var opplyst på vegvesenets nettsider at forsikring måtte tegnes tre dager etter vedtaksdato, og ikke tre dager fra vedtaksdato. Trafikksforsikringsforeningen opprettholdt gebyrileggelsen.

Partenes anførsler

Klager anfører at den eneste informasjonen han har forholdt seg til når det gjelder forsikring av kjøretøy, er det som står på Statens vegvesens nettsider (vegvesen.no). Klager viser til at det der opplyses om at kjøretøy må være forsikret innen tre dager etter vedtaksdato for å unngå gebyr, og

har derfor lagt til grunn at dette er gjeldende. Klager viser videre til at han ikke har forutsetninger for å holde seg oppdatert på alle lover og regler som gjelder kjøp og forsikring av kjøretøy, og må forholde seg til informasjonen fra det offentlige. Det anføres at første mulighet klager hadde til å ordne ny forsikring var påfølgende mandag, og da ble forsikring både tegnet og betalt. Klager har videre vist til at kjøretøyet var forsikret av tidligere eier da det ble solgt. Det anføres videre at det er diskriminerende dersom fredag er tellende, da det ikke er mulig å tegne forsikring før mandagen. Det rammer eldre, personer med funksjonsnedsettelse og personer uten digital kompetanse.

Trafikkforsikringsforeningen anfører at gebyret er korrekt ilagt og at det ikke er grunnlag for dispensasjon. Ifølge forskrift om gebyr for uforsikret motorvogn mv. § 4 annet ledd skal gebyr for uforsikret kjøretøy ilegges "med mindre ny eier har tegnet forsikring innen tre døgn fra og med vedtaksdatoen". Det vil si at fristen på tre døgn regnes fra og med den 17.10.25 som var da klager ble eier av kjøretøyet, og til og med 19.10.25. Da klager forsikret kjøretøyet den 20.10.25 var fristen på tre døgn således oversittet og kjøretøyet var uforsikret i 3 hele dager.

Når man blir eier av et kjøretøy, innebærer dette en rekke plikter og ansvar. Blant annet er det den forsikringspliktiges eget ansvar å foreta undersøkelser og innrette seg etter de til enhver tid gjeldende regler slik at man kan unngå gebyr ved å tegne forsikring til riktig tid etter eierskiftet. På Statens vegvesen sine nettsider er det godt beskrevet at kjøpers forsikringsplikt oppstår på vedtaksdatoen, og at dersom man ikke har forsikring innen tre dager fra og med vedtaksdato vil man få gebyr for hver dag kjøretøyet er uforsikret.

Finansklagenemnda Skade skal bemerke:

Vilkårene for gebyrileggelse

Etter bilansvarslova § 15 første punktum skal alle registreringspliktige kjøretøy være forsikret. Dersom forsikringsplikten ikke overholdes, skal Trafikkforsikringsforeningen ilegge eieren av kjøretøyet et gebyr, se bilansvarsloven § 17a. Gebyret skal ilegges på bakgrunn av antall døgn kjøretøyet har vært uforsikret, se forskrift om gebyr for uforsikret motorvogn mv. (heretter omtalt som gebyrforskriften) §§ 4 og 5.

Av gebyrforskriften § 4 fremgår det videre at:

Ny eier som ikke har tegnet egen forsikring, skal betale gebyr for hvert påbegynte døgn **fra og med datoen for vedtak om eierskifte**, med mindre ny eier har tegnet forsikring innen **tre døgn fra og med vedtaksdatoen**. [vår utheving]

Det fremgår klart av ordlyden i bestemmelsen at tredøgnfristen for å unngå gebyr begynner å løpe fra og med datoen for vedtak om eierskifte. Vedtaksdatoen er datoen når en salgsmelding på papir blir registrert i Kjøretøyregisteret eller når kjøper signerer en elektronisk salgsmelding. Fordi forsikringsplikten oppstår fra og med datoen for vedtak om eierskifte, så er det vedtaksdatoen som er avgjørende for når forsikringsplikten oppstår og tredøgnfristen begynner å løpe. Dato for omregistrering får ikke betydning for når forsikringsplikten inntreffer, eller for når gebyr kan ilegges.

Finansklagenemnda Skade (TFF Gebyr) har i avgjørelse **FinKN 2019-813** lagt til grunn at ordlyden i gebyrforskriften § 4 taler om påbegynte døgn der vedtaksdatoen medregnes, altså fra og med kl. 00.00, den dagen da salgsmeldingen ble godtatt. Videre følger det av flere nemndsavgjørelser at lørdager og helligdager inngår i fristberegningen se bl.a. **FinKN 2019-814** og **2022-837**.

Ifølge TFFAuto ble salgsmelding godtatt fredag 17.10.25, og fristen for å tegne forsikring for å unngå gebyr begynte dermed å løpe fra og med denne datoen. Det vil si at fredag 17.10.25 utgjorde det første døgnet av fristberegningen. Lørdag 18.10.25 utgjorde det andre døgnet, og

søndag 19.10.25 utgjorde det tredje og siste døgnet. I dette tilfellet ble kjøretøyet forsikret 20.10.25. Dette var etter at fristen utløp.

I gebyrforskriften § 4 annet ledd fremgår det videre at gebyret skal betales for hvert påbegynte døgnet "fra og med datoen for vedtak om eierskifte". Dersom fristen er oversittet, skal altså alle dagene inkludert vedtaksdato regnes med i gebyrileggelsen.

Når det gjelder tidligere eiers forsikring følger det av bilansvarslova § 17 a jf. gebyrforskriften § 4 annet ledd, at ved eierskifte av motorvogn skal gebyr betales selv om ny eier er dekket av tidligere eiers forsikring etter fal. § 7-2.

Bilansvarslova § 17 jf. gebyrforskriften § 4 legger et sterkt økonomisk press på ny eier til å tegne egen forsikring ved å sette en kort tidsfrist, se uttalelser vedrørende dette i **FinKN 2018-679**. At gebyrplikten gjelder selv om ny eier er dekket gjennom tidligere eiers forsikring ved ulykke, skal følgelig bidra til å motivere den nye eieren til å tegne forsikring ved eierskiftet, se. Prop.1 LS (2017-2018) Skatter, avgifter og toll 2018 pkt. 15.10.

Ved ulykke vil ny eier være forsikret gjennom forrige eiers forsikring etter fal. § 7-2, men ny eier er ikke fritatt for forsikringsplikt og gebyransvar etter bilansvarsloven § 17a første ledd, jf. gebyrforskriften § 4 annet ledd. Tidligere eiers forsikring fritar derfor ikke kjøper fra sin forsikringsplikt og gebyransvar.

Gebyrileggelsen for perioden fra og med 17.10.25 til og med 19.10.25 er korrekt ilagt etter forskriften §§ 4 og 5. Slik saken er opplyst har også Trafikkforsikringsforeningen varslet og ilagt gebyret i tråd med gebyrforskriften §§ 6 og 7.

Vilkårene for dispensasjon (hel eller delvis ettergivelse av gebyret)

Spørsmålet blir etter dette om det er forhold i denne saken som gir grunnlag for dispensasjon fra gebyrplikten.

Når vilkårene for gebyrileggelse er oppfylt, må gebyret som utgangspunkt betales. Etter bilansvarslova § 17 a annet ledd, jf. gebyrforskriften § 9 kan gebyret imidlertid ettergis helt eller delvis dersom unnlåtelsen av å tegne ansvarsforsikring må regnes som "unnskyldeleg som følge av forhold utenfor den ansvarliges kontroll".

Det fremgår av forarbeidene til lovbestemmelsen (Prop. 1 LS (2017-2018) Skatter, avgifter og toll 2018 pkt.15.10) at den forsikringspliktige er ansvarlig for alle forhold innenfor egen "kontrollsfære", uavhengig av om vedkommende er noe å bebreide. Herfra hitsettes:

Den forsikringspliktige vil i forhold til gebyret og forsikringsplikten være ansvarlig for alle forhold innenfor sin "kontrollsfære", uavhengig av om vedkommende kan bebreides for disse forholdene. Kontrollerbare er forhold som den ansvarlige har kunnet påvirke. Det samme må gjelde for ny eier som ikke selv har tegnet forsikring ved kjøpet. Departementet legger til grunn at dispensasjonsfullmakten skal praktiseres strengt, og at bevisbyrden for at det foreligger et forhold utenfor den ansvarliges kontroll, må ligge på søkeren.

Forsikringsselskapenes døgnåpne tilbud innebærer at det normalt kan tegnes forsikring når som helst. [vår utheving]

Lovgiver har altså bestemt at det skal mye til for å ettergi et gebyrkrav helt eller delvis. Som det fremgår av Finansdepartementets uttalelse, er det ikke noe vilkår at klager kan bebreides for at forsikring ikke ble tegnet i tide før gebyret påløp. Det avgjørende er om det forelå forhold som klageren selv kunne påvirke.

Som det klare utgangspunkt stilles det derfor strenge krav til den som går til anskaffelse av et kjøretøy. Nemnda har i flere avgjørelser pekt på at kjøper på forhånd plikter å orientere seg om hvilke regler som gjelder, jf. blant annet avgjørelse **FinKN 2019-812**. Dette fordi enhver borger

plikter å holde seg løpende orientert om regler som har betydning for det rettsområdet man begir seg ut på.

Nemnda har videre uttalt at det skal svært mye til for at rettsvillfarelse, altså manglende kjennskap til reglene eller hvordan de skal forstås, kan gi grunnlag for dispensasjon. Vi viser til nemndas vurdering av rettsvillfarelse i **FinKN 2025-1078** som eksempel. Herfra hitsettes:

Rettsvillfarelse, eller kanskje bedre rettsuvitenhet, er den rettslige betegnelsen på manglende eller mangelfull kunnskap om rettslige spørsmål eller forhold; manglende kunnskap om regelens eksistens eller uriktig forståelse av regelens innhold. I vår sak synes det å dreie seg om det siste, manglende kunnskap om innholdet i gebyrforskriften § 4 andre ledd som gir gebyrfritak dersom han eller hun har "tegnet forsikring innen tre døgn fra og med vedtaksdatoen."

[...]

Lover og forskrifter kunngjøres etter egne prosedyrer. De er skriftlige og lett tilgjengelige for enhver som har behov for å sette seg inn i dem. Dersom rettsuvitenhet skulle kunne brukes som unnskyldningsgrunn i noen utstrekning, ville det undergrave tilliten til Stortinget og sentrale statsinstitusjoner. Tungtveiende hensyn gjør med andre ord at man må vise "stor varsomhet" med å godta rettsuvitenhet som grunnlag for å fritta for gebyr som er ilagt for manglende tegning av forsikring av kjøretøy.

Gebyrordningen ble innført 1. mars 2018 etter å ha vært kunngjort på vanlig måte og omtalt gjentatte ganger i de fleste media. Gebyrforskriften § 4 andre ledd ble endret med virkning fra og med 1. september 2018. Endringen innebar en presisering, idet både begynnelsen og avslutningen av tre dagers perioden ble endret fra datoen for "eierskifte" til det mer presise datoen for "vedtak om eierskifte".

Regelen i gebyrforskriften § 4 andre ledd er en helt sentral regel ved salg/kjøp av kjøretøy. Regelen er ikke til å misforstå etter presiseringen og har vært praktisert i mer enn syv år. [...]

Det fremgår videre av nemndas praksis at det sentrale i vurderingen av dispensasjonsadgangen er om klager hadde handlingsalternativer for å opprettholde forsikringsplikten og unngå gebyrileggelse, se for eksempel **FinKN 2023-14**. I slike tilfeller ligger det å overholde forsikringsplikten innenfor den ansvarliges kontroll.

Klager har anført at den eneste informasjonen hen har forholdt seg til når det gjelder forsikring av kjøretøy, er det som står på Statens vegvesens nettsider (vegvesen.no). Videre er det fremlagt en skjermdump der det for den del som er relevant her fremgår:

Du må opprette forsikring innen 3 dager etter vedtaksdatoen for å unngå gebyr for manglende forsikring. Vedtaksdatoen er datoen salgsmeldingen ble godkjent av alle parter.

Bruken av preposisjonen "etter" kan språklig forstås slik at vedtaksdatoen ikke inngår i fristberegningen. Ordlyden kan dermed gi inntrykk av at fristen først begynner å løpe dagen etter vedtaksdatoen, men er ikke entydig når det gjelder hvordan fristen skal beregnes.

Nemnda kan imidlertid ikke se at ordlyden fra skjermdumpen kan få avgjørende betydning i denne saken. På Statens vegvesen sine nettsider fremgår det følgende informasjon under kjøp og salg av kjøretøy:

Husk å forsikre kjøretøyet fra vedtaksdatoen. Vedtaksdatoen er den dagen salgsmeldingen blir godkjent av alle parter (kjøper og eventuelle medeiere). Har du ikke forsikring innen tre dager fra og med vedtaksdatoen, vil du få gebyr for hver dag kjøretøyet er uforsikret.

Dette er i tråd med gebyrforskriften § 4, som angir at ny eier som ikke har tegnet egen forsikring, skal betale gebyr for hvert påbegynte døgn fra og med datoen for vedtak om eierskifte, med mindre ny eier har tegnet forsikring innen tre døgn fra og med vedtaksdatoen.

Videre er det dokumentert at klager ble varslet av Trafikkforsikringsforeningen både på SMS og e-post om at det ville påløpe gebyr for hvert døgn kjøretøyet var uforsikret. Varlene viser til relevante bestemmelser i lovgivningen. Varlene sier ikke selv noe om frist for å tegne forsikring.

Det fremgår derimot at det påløper gebyr for hver dag kjøretøyet er uforsikret. Dette må etter nemndas oppfatning ha gitt klager en særlig oppfordring til å undersøke regelverket nærmere, og overholde forsikringsplikten. Ved tvil om hvordan reglene skulle forstås, kunne klager søkt informasjon i primærkilden, altså gebyrforskriften. Dette la nemnda til grunn som et alternativ i **FinKN 2021-1224**.

Det kan synes som om klager la til grunn at det gjaldt en frist på tre dager for å tegne ny forsikring. Dette er feil, idet en eier av et kjøretøy plikter å ha tegnet gyldig ansvarsforsikring allerede fra og med den dagen han ble eier av kjøretøyet, i dette tilfellet 17.10.25. Dette fremgår av bilansvarslova § 15 som bestemmer at eieren plikter å forsikre sitt kjøretøy. Det samme fremgår indirekte av gebyrforskriften § 4 andre ledd, ved at bestemmelsen innledes slik: "Ny eier som ikke har tegnet egen forsikring, [...]". Poenget er at bestemmelsen gir et slingsringsmonn på tre dager før den manglende tegningen av forsikring medfører at gebyr ilegges, jf. **FinKN 2022-837**.

Det anses følgelig innenfor klagers kontroll å undersøke hvilke regler som gjaldt før kjøretøyet ble kjøpt, for så å innrette seg etter disse. Nemnda kan ikke i dette tilfellet se at det foreligger særskilte grunner for rettsvillfarelse som tilsier at bruddet på forsikringsplikten var utenfor klagers kontroll. At klagers forståelse av tredøgnsfristen var uriktig, gir følgelig ikke grunnlag for dispensasjon, se til eksempel **FinKN 2025-1078**. Her uttalte nemnda at når klager velger å stole på sin egen forståelse av tredøgnsfristen, må klager selv ta risikoen for at forståelsen er riktig og ta ansvaret i form av å betale gebyret når det viser seg at forståelsen er uriktig.

Dersom klager hadde hatt kjennskap til at fristen for å unngå gebyr begynte å løpe allerede fra og med dato for eierskifte, kunne klager har tegnet forsikring den 17.10.25, 18.10.25 eller 19.10.25 for å unngå gebyr. Flere forsikringsforetak har digitale løsninger som gjør det mulig å tegne forsikring når som helst, også i helger. Dette ble som nevnt også lagt til grunn i forarbeidene, som vist til over. Dersom klagers foretrukne forsikringsforetak ikke tilbød slike løsninger, kunne hen ha tegnet forsikring i et annet foretak. Nemnda har i en rekke saker (se bl.a. **FinKN 2019-812**) uttalt at:

Det er opp til den enkelte å innrette seg slik at man unngår uheldige konsekvenser som følge av at enkelte forsikringsselskaper ikke har nettbaserte løsninger som er åpne døgnet rundt, gjennom hele året. Velger man et selskap som ikke har slike løsninger, er det et valg man selv gjør, og som eventuelt kan føre til slike konsekvenser som i dette tilfellet.

Dersom det ikke skulle være mulig å registrere denne typen kjøretøy utenom virkedager, ville et annet alternativ være å vente med å godkjenne salgsmeldingen til et tidspunkt klager var sikker på at hen ville overholde fristen.

Reglene om dispensasjon skal praktiseres strengt, blant annet for å ivareta likebehandlingshensyn. I forarbeidene ble det også fremhevet at det ikke er av betydning om den ansvarlige kan bebreides eller ikke. Det avgjørende er om årsaken til den uforsikrede perioden skyldes forhold utenfor din kontroll. Siden klager ved å forholde seg annerledes ville kunnet overholdt forsikringsplikten, er det ikke grunnlag for å ettergi gebyret.

Avslutningsvis vil nemnda knytte en kommentar til anførselen om diskriminering. Regelverket oppstiller ikke krav om digital tegning. Forsikring kan tegnes gjennom flere kanaler, herunder telefon og andre manuelle løsninger hos forsikringsforetakene. Tidspunktet for godkjenning av salgsmelding er et forhold partene selv kan påvirke i forbindelse med gjennomføringen av eierskiftet.

I tråd med praksis er det derfor nemndas vurdering at det ikke er grunnlag for å gi dispensasjon for gebyret etter bilansvarsloven § 17 a annet ledd, jf. gebyrforskriften § 9.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Klager gis ikke medhold

Ved behandlingen deltok Erling Johan Hjelmeng (leder), Trine Vøien (bransjerepresentant) og Berit Aamodt (forbrukerrepresentant)